

Sygnatura akt II AKa 300/21

1.

2. WYROK

2.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2021 roku

3. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w Wydziale II Karnym w składzie:

Przewodniczący SA Bogusław Tocicki

Sędziowie: SA Edyta Gajgał

SSO del. do SA Artur Kosmala (spr.)

Protokolant: Katarzyna Szypuła

4. przy udziale A. J. prokuratora Prokuratury (...) we W.

5. po rozpoznaniu w dniach: 7 i 18 października 2021 r.

6. w sprawie J. S.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

7. na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

8. od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

9. z dnia 27 maja 2021 r., sygn. akt III Ko 141/19

I. **utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;**

II. **zasądza od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu adwokat B. Ż. kwotę 147,60 zł, w tym należny podatek od towarów i usług, tytułem pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu odwoławczym;**

III. **stwierdza, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE			
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 300/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:			

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji	
wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 27 maja 2021 r., sygn. akt III Ko 141/19	
1.2. Podmiot wnoszący apelację	
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# oskarżyciel pośilkowy	
# oskarżyciel prywatny	
# obrońca	
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# inny	
1.3. Granice zaskarżenia	

1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		

#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami			

przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6. Ocena dowodów				
1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za				

niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	<p><i>Pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:</i></p> <p><i>D)</i> naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. polegające na błędnym przyjęciu, że w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do stwierdzenia powagi rzeczy osądzonej, choć w rzeczywistości z uwagi na istnienie przepisów szczególnych, o powadze rzeczy</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

	osądzonej nie może być mowy			
Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny				
Zarzut nie był zasadny z powodów szerzej opisanych w punkcie 3.2.				
Wniosek				
uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Legnicy	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny			
Zwiążle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.				
patrz punkt 3.2.				
3.2.	II) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 4 w zw. z art. 8 ust. 1 i zw. z art. 11 ust.1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

	<p>rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poprzez ich błędną wykładnię i w rezultacie ich niezastosowanie</p>			
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Zarzut nie był zasadny.</p> <p>Sąd I instancji w sposób prawidłowy ocenił, iż zachodzi negatywna przesłanka do wydania merytorycznego wyroku w sprawie o odszkodowanie i zadośćuczynienie zainicjowanej wnioskiem J. S. w postaci powagi rzeczy osądzonej i zasadnie umorzył postępowanie w tym zakresie.</p> <p>Niezasadne są zarzuty skarżącego kwestionujące prawidłowość niezastosowania w niniejszej sprawie zarówno art. 8 ust. 4 zw. z art. 8 ust. 1. jak i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób</p>				

represjonowanych
za działalność na
rzecz niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (dalej:
ustawa lutowa).

Wnioskujący J.
S. domagała się
zasądzenia na jego
rzecz dodatkowego
odszkodowania i
zadośćuczynienia -
ponad kwotę
28.333.825 zł
zasądzoną na
podstawie art. 487 §
1 d. k.p.k. na mocy
prawomocnego
postanowienia Sądu
Wojewódzkiego w
Legnicy z dnia
25 maja 1992 r.
wydanego w sprawie
o sygn. akt III Ko
85/92.

Słusznie
konkludował
jednakże Sąd I
instancji, iż w
niniejszej sprawie
żądanie
wnioskującego nie
mogło zostać
uwzględnione.

I tak wskazać należy,
iż odnośnie art. 11
ust. 1 ustawy lutowej
słusznie Sąd I
instancji wskazywał,
iż jego literalna treść
wskazuje
jednoznacznie, iż
znajduje on
zastosowanie
jedynie w sytuacji, w
której prawomocnie
nie zasądzono na

rzecz wnioskodawcy
odszkodowania i
zadośćuczynienia, co
w przypadku
wnioskodawcy J. S.
nie miało miejsca.

Prawidłowo także
Sąd I instancji
wskazywał, iż brak
jest przesłanki
"stwierdzenia
nieważności
orzeczenia" do
uczynienia zadość
wnioskowi J. S. na
podstawie przepisu
art. 8 ust. 1 ustawy
lutowej.

Odnośnie przepisu
art. 8 ust. 4
ustawy lutowej,
jak podkreśla się
w orzecznictwie,
znajduje on
zastosowanie w
sytuacji, gdy
uprzednio w wyniku
rewizji
nadzwyczajnej,
kasacji lub
wznowienia
postępowania,
prawomocnie
zasądzono już
odszkodowanie, a
nastąpiło to przed
wejściem w życie
ustawy lutowej i
w oparciu o
przepisy kodeksu
postępowania
karnego lub w
postępowaniu
cywilnym na
podstawie
przepisów kodeksu
cywilnego (vide:
postanowienie SN z

dnia 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt IV KK 14/18, Lex nr 2671045, postanowienie SN z dnia 26 lutego 2015 r., sygn. akt III KK 13/15, Lex nr 1646386, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 7 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKA 6/21, (...) z 2020 r., nr 51-54, poz. 385). Skarżący powołując się w uzasadnieniu wniesionej apelacji na judykaty z 2008 i 2012 r. pominął wyżej przywołaną ewolucję poglądów doktryny i orzecznictwa w tym zakresie, którą co do zasady podziela także tut. Sąd.

Zaakceptować należy bowiem w pełni konkluzję przytoczoną przez Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku, będącą stanowiskiem orzekającego w innym składzie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w wyroku z dnia 7 kwietnia 2010 r., sygn. akt II AKA 6/21, w której to Sąd uznał, iż możliwości dochodzenia odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie ustawy lutowej pozbawione

są osoby, które uzyskały kodeksowe odszkodowanie i zadośćuczynienie już po wejściu w życie ustawy lutowej.

Rację miał zatem Sąd I instancji wskazując, iż przepis art. 8 ust. 4 ustawy lutowej pozwala na zasądzenie dodatkowego odszkodowania przy przełamaniu zasady powagi rzeczy osądzonej.

Konieczne jest jednakże łącznie zaistnienie dwóch przesłanek:

1) gdy za dodatkowym odszkodowaniem przemawiają względy słuszności;

2) zasądzenie odszkodowania na podstawie przepisów kodeksu postępowania karnego jeszcze przed wejściem w życie ustawy lutowej.

Sytuacja zatem w której na rzecz J. S. w wyniku rewizji nadzwyczajnej prawomocnie zasądzono na podstawie art. 487 § 1 d. k.p.k. odszkodowanie i zadośćuczynienie postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w

<p>Legnicy z dnia 25 maja 1992 r. a zatem ponad rok po wejściu w życie ustawy lutowej (24 maja 1991 r.) wyklucza możliwość dochodzenia odszkodowania na podstawie art. 8 ust. 4 ustawy lutowej.</p> <p>Słusznie zatem Sąd I instancji ocenił, iż wobec istnienia w obrocie prawnym prawomocnego postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Legnicy z dnia 25 maja 1992 r. wydanego w sprawie o sygn. akt III Ko 85/92, ponowny wniosek J. S. o odszkodowanie i zadośćuczynienie oparty na przepisach art. 8 ust. 4 zw. z art. 8 ust. 1 czy też art. 11 ust. 1 ustawy jest niedopuszczalny z uwagi na ujemną przesłankę procesową w postaci powagi rzeczy osądzonej z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.) i zasadnie w tym postępowanie umorzył.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		

rozpoznania Sądowni Okręgowemu w Legnicy		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wniosek nie był zasadny z powodów opisanych w punkcie 3.2.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
4.1.		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
całość zaskarżonego wyroku		

Zwiężle o powodach utrzymania w mocy			
patrz punkt 3.2.			
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji			
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany		
Zwiężle o powodach zmiany			
1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			
1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			

5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
6. Koszty Procesu			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
II.	rozstrzygnięcie znajdowało swoje		

	<p>oparcie w przepisie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z § 17 ust. 6 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.</p>	
<p>III.</p>	<p>rozstrzygnięcie o kosztach postępowania znajdowało swoje oparcie w przepisie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.</p>	
<p>7. PODPIS</p>		

Artur Kosmala Bogdan Tocicki Edyta Gajgał	
---	--